

Sisältö

17	Lääkinnällisen kuntoutuksen säädösperusta	2
17.1	Terveystuotopalveluita ohjaavat lait ja asetukset	2
17.1.1	Suomen perustuslaki (731/1999).....	2
17.2	Hallintolaki (434/2003).....	3
17.2.1	Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamisesta (616/2021).....	3
17.2.2	Terveystuotolaki (1326/2010).....	4
17.2.3	Valtioneuvoston asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (582/2017).....	5
17.2.4	Sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkitinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta (1363/2011).....	5
17.2.5	Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista (566/2005).....	6
17.2.6	Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992, potilaslaki).....	6
17.2.7	Laki terveydenhuollon ammattihenkilöstöstä (559/1194).....	7
17.2.8	Työterveyshuoltolaki (1383/2001).....	7
17.2.9	Valtioneuvoston asetus hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta (708/2013).....	8
17.2.10	Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992).....	8
17.2.11	Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987).....	9
17.2.12	Työtapaturma- ja ammattitautilaki (459/2015).....	10
17.2.13	Laki liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta (626/1991).....	11
17.2.14	Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009).....	11
17.3	Muut kuntoutusta ohjaavat säädökset ja sopimukset.....	12
17.3.1	YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (27/2016).....	12
17.3.2	Valtakunnalliset lääkitinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet.....	14

17 Lääkinnällisen kuntoutuksen säädösperusta

Terveys- ja sosiaalihuoltolaissa (1326/2010)¹ määritellään ne sairaanhoitoon liittyvät lääkin- nällisen kuntoutuksen palvelut, jotka kotikunnan tulee järjestää (29 §). Mikäli kuntou- tus kuuluu jonkun muun vastuulle, tulee asia ohjata toiselle järjestäjälle, esimerkiksi Kelalle. Kelan vastuulla on vaativan lääkin- nällisen kuntoutuksen järjestäminen, harkin- nanvarainen kuntoutus sekä kuntoutuspsykoterapia.

Myös muissa laissa, asetuksissa ja sopimuksissa tai ohjeistuksissa ohjataan ja velvoi- tetaan palveluiden järjestämistä muun muassa kansalaisten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon, mutta myös asiakaslähtöisen ja yksilöllisen tarvearvioinnin perusteella.

Tähän lukuun on nostettu myös muita lakeja ja säädöksiä, joissa määritellään muun muassa kuntoutujan oikeuksia ja eri toimijoiden välistä työnjakoa sekä terveydenhuol- lon ammattihenkilöiden velvollisuuksia kuten ohjaus- ja viranomaisyhteistyön velvoite.

17.1 Terveydenhuoltopalveluita ohjaavat lait ja asetukset

17.1.1 Suomen perustuslaki (731/1999)

Suomen perustuslain (731/1999)⁴ mukaan julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittä- vät sosiaali- ja terveystalvet ja edistettävä väestön terveyttä (19 §. Palvelujen riittä-

¹ Terveydenhuoltolaki 1326/2010 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®

⁴ Suomen perustuslaki 731/1999 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®

vyyttä arvioitaessa voidaan lähtökohtana pitää sellaista palveluiden tasoa, joka luo jokaiselle ihmiselle edellytykset toimia yhteiskunnan täysivaltaisena jäsenenä (HE 309/1993 vp, s. 71).

Julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen (22 §). Perusoikeuksien toteutuminen edellyttää julkisen vallan aktiivisia toimenpiteitä. Sellaisiin kuuluu muun muassa taloudellisten voimavarojen kohdentaminen (HE 309/1993, s. 75).

17.2 Hallintolaki (434/2003)

Hallintolaissa (434/2003)⁵ säädetään hyvän hallinnon perusteista. Näitä ovat muun muassa:

- yhdenvertaisuusperiaate, tasapuolinen kohtelu ja syrjimättömyys
- palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuus, neuvontavelvollisuus,
- hyvän kielenkäytön vaatimus
- viranomaisten yhteistyövelvoite

Lisätietoa: [Hyvän hallinnon perusteet | Kuntaliitto.fi](#)

17.2.1 Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta (616/2021)

Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta (616/2021)⁶ tuli voimaan 1.7.2021 muilta osin kuin 2 §:n osalta, joka tulee voimaan 1.1.2023.

⁵ Hallintolaki 434/2003 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®

⁶ Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja... 616/2021 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®

17.2.2 Terveysthuoltolaki (1326/2010)

Terveysthuoltolaissa (1326/2010)⁸ määrittää perusteet lääkinällisen kuntoutuksen järjestämiseksi. Lääkinällisen kuntoutuksen perusteita ovat:

- riittävät voimavarat (4 §)
- näyttöön perustuva ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin perustuva toiminta (8 §)
- lääkinällisen kuntoutuksen sisältö ja kuntoutuksen järjestämisvastuu suhteessa Kelan vastuulla olevaan alle 65-vuotiaiden vaativaan lääkinälliseen kuntoutukseen (29 §).
 - velvoite laatia kirjallinen, yksilöllinen kuntoutussuunnitelma lääkinällisen kuntoutuksen tarpeesta, tavoitteista ja sisällöstä.
 - kunnan velvoite vastata kuntoutuspalvelun ohjauksesta ja seurannasta
 - velvoite nimetä potilaalle tarvittaessa kuntoutuksen yhdyshenkilö
- velvoite neuvoa ja ohjata muun kuntoutuksen piiriin sekä toimia yhteistyössä kuntoutuksen eri järjestäjien kanssa sekä laatia yhdessä kuntoutussuunnitelma (30 §)
- sosiaali- ja terveysthuollon välinen yhteistyövelvoite (32 §):
 - Julkisen terveysthuollon ammattilaisen on pyydetessä osallistuttava sosiaalihuollon toimenpiteestä vastaavan työntekijän pyynnöstä henkilön palvelutarpeen arvioinnin tekemiseen ja asiakassuunnitelman laatimiseen
- opiskelupaikkakunnan perusterveysthuollon tulee järjestää paikkakunnalla opiskelevan opiskelijan lääkinällinen kuntoutus. Tätä velvollisuutta ei ole erikoissairaanhoidon osalta (17 §).

⁸ Terveysthuoltolaki 1326/2010 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ©

17.2.3 Valtioneuvoston asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (582/2017)

Asetuksen (528/2017)⁹ mukaan on viiden yliopistollista sairaalaa ylläpitävän sairaanhoitopiirin huolehdittava erikoissairaanhoidon tehtävistä, niiden suunnittelusta ja yhteen sovittamisesta alueellisesti.

Näitä ovat:

- vaativa lääkinällinen kuntoutus sekä vaativa kuntoutustutkimus (4 §)
- selkäydinvammaisten akuuttihoito ja välitön kuntoutus sekä elinikäinen monialainen seuranta (5 §)

17.2.4 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta (1363/2011)

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 29 § mukaisista apuvälineiden arvioinnin ja luovuttamisen perusteista säädetään asetuksessa lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden arvioinnista ja luovuttamisesta (1363/2011).¹⁰

Läkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksessa *sovelletaan Valtakunnalliset lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet -opasta*.¹¹

⁹ Valtioneuvoston asetus erikoissairaanhoidon... 582/2017 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®

¹⁰ Sosiaali- ja terveysministeriön asetus... 1363/2011 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®

¹¹ Valtakunnalliset lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2020 : Opas apuvälinetyötä tekeville ammattilaisille ja ohjeita asiakkaille - Valto (valtioneuvosto.fi)

17.2.5 Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista (566/2005)

Kelan vastuulla on järjestää lain (566/2005)¹² perusteella

- apuvälineitä ammatillisena kuntoutuksena opiskelun tai työn tueksi (8 §)
- vaativa lääkinällinen kuntoutus (9 §)

Kela korvaa

- kuntoutuspsykoterapiaa 16–67-vuotiaille työ- tai opiskelukyvyn tukemiseksi tai parantamiseksi (11 a §)
- harkinnanvaraista kuntoutusta määrärahojen puitteissa (12 §)
- kuntoutuksesta aiheutuvia kustannuksia (14 §) ja matkakustannuksia (15 §)

Tämä laki muuttui 1.1.2016 siten, että kytkentä vammaisuuksiin poistui ja vaikeavammaisten kuntoutusta alettiin kutsua vaativaksi lääkinälliseksi kuntoutukseksi. Lakimuutos mahdollisti vaativan lääkinällisen kuntoutuksen aiempaa laajemmalle joukolle.¹³

17.2.6 Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992, potilaslaki)

Laissa potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)¹⁵ määritellään muun muassa kuntoutujan oikeudesta yhteisymmärryksessä laadittuun kuntoutussuunnitelmaan, saada tietoa sairaudestaan ja sen hoidon ja/tai kuntoutuksen vaihtoehdoista sekä oikeudesta tehdä muistutus asiassaan (ks. luku 8.3. Kuntoutusratkaisu).

Lue lisää:

[Muistutukseen vastaaminen - Valvira](#)

¹² Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja... 566/2005 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®

¹³ Lakimuutos avasi vaativan lääkinällisen kuntoutuksen aiempaa laajemmalle joukolle - Ajankohtaista - kela.fi

¹⁵ Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®

17.2.7 Laki terveydenhuollon ammattihenkilöstöstä (559/1194)

Lain terveydenhuollon ammattihenkilöstä (559/1994)¹⁸ tarkoituksena on edistää potilasturvallisuutta sekä terveydenhuollon palvelujen laatua. Laissa määritellään muun muassa:

- Terveydenhuollon ammattihenkilö (2 §):
 - ammatinharjoittamisoikeuden saanut (laillistettu ammattihenkilö) tai ammatinharjoittamisluvan (luvan saanut ammattihenkilö);
 - lupa käyttää valtioneuvoston asetuksella säädettyä terveydenhuollon ammattihenkilön ammattinimikettä (nimikesuojattu ammattihenkilö).

Oikeuden ammatin harjoittamiseen myöntää sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto hakemuksesta henkilölle.

Lue lisää: [Terveydenhuollon ammattioikeudet - Valvira](#)

- Ammattieettiset velvollisuudet (15 §)
 - ammattihenkilön on velvollisuus ottaa toiminnassaan huomioon muun muassa potilaan oikeudet
 - sovellettava yleisesti hyväksytyjä ja kokemuseräisiä perusteltuja menettelytapoja koulutuksensa mukaisesti ja velvoite ylläpitää ja täydentää osaamistaan

17.2.8 Työterveyshuoltolaki (1383/2001)

Työterveyshuoltolain (1383/2001)¹⁹ tarkoituksena on työnantajan, työntekijän ja työterveyshuollon yhteistoimin edistää:

- työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisyä;
- työn ja työympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta;
- työntekijöiden terveyttä sekä työ- ja toimintakykyä työuran eri vaiheissa; sekä
- työyhteisön toimintaa

¹⁸ Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®

¹⁹ Työterveyshuoltolaki 1383/2001 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®

Työterveyshuollon ammattihenkilöitä ovat

- työterveyshuollon erikoislääkärin pätevyys taikka muun laillistetun lääkärin
- terveydenhoitajan ja työterveyshuollon toteuttamiseen tarvittava koulutus
- fysioterapeutin pätevyys ja työterveyshuollon toteuttamiseen tarvittava koulutus (1.1.2022 alkaen)

17.2.9 Valtioneuvoston asetus hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta (708/2013)

Hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista säädetään asetuksessa (708/2013)²⁰.

Työterveyshuollon on tehtävä työpaikan tarpeista lähtevää suunnitelmallista ja moniammatillista yhteistyötä perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja kuntoutuksen kanssa (2 §).

Huom. TYÖOTE- hankkeessa vahvistetaan työterveyshuollon koordinaatiovastuuta työkyvyn arvioinnissa ja tukemisessa. (Ks. luku 3.6 Terveydenhuollon ja työterveyshuollon välinen työnjako työkyvyn arvioinnissa).

17.2.10 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992)

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin (734/1992) 1.7.2021 ja 1.1.2022 tulleet muutokset (1201/2020)²¹ koskevat myös lääkinnällistä kuntoutusta. Asiakasmaksulain muutoksen tavoitteena on ollut perittävien maksujen kohtuullisuus,

²⁰ Valtioneuvoston asetus hyvän... 708/2013 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®

²¹ Laki sosiaali- ja terveydenhuollon... 1201/2020 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®

jolloin ne eivät ole esteenä palvelujen saamiselle. Muutoksilla laajennettiin terveystalvelujen maksuttomuutta, maksukattoa kerryttäviä maksuja sekä kohtuullistetaan maksuja. Tämä muutos koskee erityisesti niitä asiakkaita, jotka käyttävät palveluja runsaasti. Asetuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992)²² täsmennetään asiakasmaksujen perusteet ja suuruus.

Maksuttomat kuntoutuspalvelut:

- Terveydenhuoltolain 29 §:n mukaiset palvelut: apuvälinepalvelut, kuntoutustutkimus, kuntoutusohjaus
- Sarjana annettu puhe- ja äänihäiriöhoito
- Perusterveydenhuollon lääkärintodistuksesta tai -lausunnosta, joka tarvitaan asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi.

Lisätietoa:

[Asiakasmaksulain uudistus \(STM\)](#)

[STM:n kuntainfo 2/2021 \(31.3.2021\)](#)

[Kuntaliitto: yleiskirje 7/2021 \(29.4.2021\)](#)

17.2.11 Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987)

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987) eli ns. vammaispalvelulaki uudistuu vuoden 2023 alussa.

*Vammaispalveluiden käsikirja*²³ toimii vammaispalveluissa toimivien työntekijöiden käytännön ohjeistuksena.

²² Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon... 912/1992 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®

²³ Vammaispalvelujen käsikirja - THL

17.2.12 Työtapaturma- ja ammattitautilaki (459/2015)

Työtapaturma- ja ammattitautilaissa (459/2015)²⁴ säädetään työntekijän oikeudesta korvaukseen työtapaturman ja ammattitaudin johdosta sekä yrittäjän oikeudesta vakuuttaa itsensä työtapaturman ja ammattitaudin varalta. Laki koskee 1.1.2005 jälkeen sattuneita vahinkoja.

Laissa määritellään työtapaturmaa ja ammattitautia koskevat säädökset ja niistä johtuvien sairaanhoidon kustannusten korvaaminen (luku 8).

Täyskustannusmaksu (TÄKY):

Vahingoittuneelle voidaan korvata julkisessa terveydenhuollossa annetusta hoidosta asiakasmaksulain suuruinen korvaus (39 §) tai jos hoitoa vasten on annettu palveluseteli, korvataan omavastuuosuus.

Jos vahingoittuneella on oikeus korvaukseen sairaanhoidosta, vakuutuslaitoksen on maksettava sairaanhoidon järjestäneelle kunnalle tai kuntayhtymälle sairaanhoidon kustannuksista täyskustannusmaksu (40 §). Täyskustannusmaksu koskee 31.12.2004 jälkeen sattuneita korvattavia vahinkoja.

Täyskustannuskorvauksen ehtona on julkisen terveydenhuollon toimintayksikön tekemä ilmoitusvelvollisuus (41 §), joka tulee antaa salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä vakuutuslaitokselle korvausvastuun selvittämistä ja täyskustannusmaksun maksamista varten potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 12 §:ssä tarkoitettut välttämättömät tiedot hoitokäynneistä. Tiedot on annettava viipymättä vahingoittuneen hakeuduttua vahinkotapahtuman vuoksi hoitoon. Vakuutuslaitokselle on samalla ilmoitettava työnantaja, jonka työssä vahinkotapahtuman on ilmoitettu sattuneen.

Vakuutuslaitokselle on oikeus maksusitoumuksella ohjata vahingoittunut hoitopaikkaan valitsemaansa hoitopaikkaan silloin, kun on kyse 41 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoidosta. Hoitopaikan on oltava sellainen, jossa vahingoittunut saa korvattavan vahingon edellyttämän hoidon.

Lisätietoa:

²⁴ Työtapaturma- ja ammattitautilaki 459/2015 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ©

Vakuutusrekisteri ja ohjeita työtapaturma- ja ammattitautipotilaita hoitaville tahoille (tvk.fi)

17.2.13 Laki liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta (626/1991)

Laissa liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta (626/1991)²⁵ säädetään liikennevahingon johdosta tarvittavan kuntoutuksen korvaamisesta.

17.2.14 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009)

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009)²⁷ tarkoituksena on sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelin avulla lisätä asiakkaan ja potilaan valinnan mahdollisuuksia, parantaa palvelujen saatavuutta ja edistää kuntien sosiaali- ja terveystoimen sekä elinkeinotoimen ja yksityisten palvelujen tuottajien yhteistyötä. (1 §).

Tätä lakia sovelletaan palvelusetelin käyttämiseen kuntien järjestämissä sosiaali- ja terveyspalveluissa. Mitä tässä laissa säädetään kunnasta, koskee myös kuntayhtymää. (2 §).

Palveluiden tuottamisesta palveluseteleillä on kuvattu tarkemmin luvussa [Kuntoutuspalveluiden järjestäminen ostopalveluna](#).

Lisätietoa:

[Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelilaki | Kuntaliitto.fi](#)

²⁵ Laki liikennevakuutuslain perusteella... 626/1991 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®

²⁷ Laki sosiaali- ja terveydenhuollon... 569/2009 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®

17.3 Muut kuntoutusta ohjaavat säädökset ja sopimukset

17.3.1 YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (27/2016)

YK:n vammaissopimus²⁸ on ratifioitu 10.6.2016 Suomessa, joka tarkoittaa sitä, että yleissopimus on laintasoisena voimassa osana oikeusjärjestelmäämme.

Artikloissa *19 Eläminen itsenäisesti ja osallisuus yhteisössä*, *25 Terveys* ja *26 kuntoutus* kuvataan niitä periaatteita, jotka ohjaavat myös kuntoutuspalveluiden järjestämistä.

Artikla 19 Eläminen itsenäisesti ja osallisuus yhteisössä

Yleissopimuksen sopimuspuolet tunnustavat kaikkien vammaisten henkilöiden yhdenvertaisen oikeuden elää yhteisössä, jossa heillä on muiden kanssa yhdenvertaiset valinnan mahdollisuudet. Sopimuspuolet toteuttavat tehokkaat ja asianmukaiset toimet tehdäkseen vammaisille henkilöille helpommaksi nauttia tästä oikeudesta täysimääräisesti sekä helpottaakseen heidän täysimääräistä osallisuuttaan ja osallistumistaan yhteisöön.

Artikla 20 Henkilökohtainen liikkuminen

Yleissopimuksen osapuolet pyrkivät toimillaan mahdollistamaan vammaisten henkilöiden mahdollisimman itsenäisen liikkumisen apuvälineiden, yksilöllisen tarpeen mukaisesti apuvälineiden, laitteiden, teknologian tai avustajan tuella. Vammaisille ja heidän avustajilleen tulee tarjota ohjausta ja koulutusta liikkumisesta. Apuvälineiden ja teknologian tuotekehittämissä tulee ottaa huomioon kaikki vammaisten henkilöiden liikkumisen näkökulmat

Artikla 25 Terveys

Sopimuspuolet tunnustavat, että vammaisilla henkilöillä on oikeus parhaaseen mahdolliseen terveyden tasoon ilman syrjintää vammaisuuden perusteella. Sopimuspuolet

²⁸Sopimustekstit - FINLEX®

toteuttavat kaikki asianmukaiset toimet varmistaakseen sukupuolisensitiivisten terveydenhuoltopalvelujen saatavuuden vammaisille henkilöille, terveyteen liittyvä kuntoutus mukaan lukien.

Sopimuspuolet toteuttavat tehokkaat ja asianmukaiset toimet, jotta vammaiset henkilöt voisivat saavuttaa ja säilyttää mahdollisimman suuren itsenäisyyden, täysimääräiset ruumiilliset, henkiset, sosiaaliset ja ammatilliset kyvyt sekä täysimääräisen osallisuuden ja osallistumisen kaikilla elämäalueilla. Tätä varten sopimuspuolet järjestävät, vahvistavat ja lisäävät laaja-alaisia kuntoutuspalveluja ja -ohjelmia erityisesti terveyden, työllisyyden, koulutuksen ja sosiaalipalvelujen aloilla siten, että:

palvelut ja ohjelmat aloitetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja ne perustuvat yksilöllisten tarpeiden ja vahvuuksien monialaiseen arviointiin;

- palveluilla ja ohjelmilla tuetaan osallistumista ja osallisuutta yhteisöön ja kaikkiin yhteiskunnan osa-alueisiin ja ne ovat vapaaehtoisia ja vammaisten henkilöiden saatavilla mahdollisimman lähellä heidän omia yhteisöjään, myös maaseutualueilla.

Sopimuspuolet edistävät kuntoutuspalveluissa työskentelevien ammattihenkilöiden ja henkilöstön perus- ja jatkokoulutuksen kehittämistä.

Artikla 26 Kuntoutus

Sopimuspuolet edistävät vammaisille henkilöille tarkoitettujen kuntoutukseen liittyvien apuvälineiden ja apuvälineteknologian saatavuutta, tuntemusta ja käyttöä.

Artikla 27 Työ ja työllistyminen

Sopimuspuolet tunnustavat vammaisten henkilöiden oikeuden tehdä työtä yhdenvertaisesti muiden kanssa; tähän sisältyvät oikeus mahdollisuuteen ansaita elantonsa vapaasti valitsemallaan tai työmarkkinoilla hyväksytyllä työllä sekä työympäristö, joka on avoin, osallistava ja vammaisten henkilöiden saavutettavissa.

17.3.2 Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet

Asetuksessa lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovuttamisesta (1363/2011)²⁹ määritellään apuvälineen luovuttamisen perusteet (ks. 5.1.4)

*Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet -opas*³⁰ luo yhteisen perustan asiakaslähtöisten apuvälinepalveluiden järjestämiseksi. Apuvälinetarve tulee arvioida yhdessä asiakkaan kanssa yksittäisesti ja riittävän laaja-alaisesti ICF -viitekehystä hyödyntäen. Arvioinnissa otetaan huomioon myös toimintaympäristö, jossa apuvälinettä tullaan käyttämään. Apuvälineratkaisu on hoitopäätös, joka tehdään asiakkaan yksilöllisen tarpeen ja toimintakykyarvioinnin perusteella.

²⁹ Sosiaali- ja terveysministeriön asetus... 1363/2011 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX®

³⁰ Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2020 : Opas apuvälinetyötä tekeville ammattilaisille ja ohjeita asiakkaille - Valto (valtioneuvosto.fi)